

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-10

Vår referens

Rena Baledi

Projektledare

rena.baledi@malmo.se

Remiss Ny modell för stadens investeringar i och drift av offentlig konst (STK-2025-629) Svar senast 2 april KN-2026-417

Sammanfattning

I Malmö stads budget 2024 fick stadskontoret i uppdrag att ta fram en ny modell för stadens investeringar i och drift av offentlig konst för att ersätta gällande regelverk från 1997 (dnr kf 1997-11-27, § 200). Stadskontoret har därför utarbetat ett förslag till regelverk som omfattar en ny modell på anskaffning av offentlig konst till stadens lokaler, allmän platsmark och kommunal kvartersmark. Syftet med förslaget är att skapa ett tydligt ramverk för arbetet med offentlig konst i staden samt att underlätta samarbetet mellan stadens förvaltningar och nämnder.

Kommunstyrelsen skickade, utan eget ställningstagande, det föreslagna regelverket på remiss till samtliga nämnder, med svar till stadskontoret senast den 24 mars 2026.

Kulturnämnden ställer sig positiv till förslaget regelverk. Regelverket ligger i linje med nämndens reglemente, samt skapar tydlighet i ansvarsfördelning, stärker samverkan mellan berörda nämnder och ger bättre förutsättningar för ett professionellt, systematiskt och rättssäkert arbete med offentlig konst. Samtidigt konstaterar kulturnämnden att en implementering av regelverket medför ett ökat resursbehov för kulturförvaltningen.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

1. Kulturnämnden godkänner förslag till yttrande och översänder det till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2026-03-11

Kulturnämndens arbetsutskott 2026-03-19

Kulturnämnden 2026-04-02

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren. Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Bakgrund

Offentlig konst hanteras idag av tre nämnder, tekniska nämnden (konst på allmän platsmark), servicenämnden (konst på kommunal kvartersmark) och kulturnämnden som ska ha det övergripande ansvaret enligt nämndens reglemente.

Idag har de flesta större kommuner och regioner i Sverige egna regelverk för anskaffande av offentlig konst. Vanligtvis innebär det att en viss procent av budgeten för ett byggprojekt går till konst, varje kommun tillämpar sin egen beräkningsmodell för regeln. Malmös nuvarande regelverk för offentlig konst antogs 1997 (dnr kf 1997-11-27, § 200). Sedan dess har redovisningsregler, investeringsprocesser och stadens organisation förändrats. Regelverket har inte heller tillämpats konsekvent, delvis till följd av otydlig ansvarsfördelning och begränsad kännedom.

I budget 2024 ges stadskontoret uppdraget att ta fram en ny modell för stadens investeringar i och drift av offentlig konst som ska ersätta befintligt regelverket från 1997.

Syftet med ett nytt regelverk är att tydliggöra Malmö stads ansvarsfördelning, mandat och avgränsningar såväl som god samverkan mellan kulturnämnden, tekniska nämnden och servicenämnden avseende stadens offentliga konst. Regelverket innebär att medel ska avsättas för offentlig konst som uppförs på allmän platsmark, så som gator, parker, torg och konstruktionsbyggnader (broar, tunnlar med mera), samt i kommunalt ägda byggnader. Med lokaler avses även parkeringsanläggningar och i utemiljö vid stadens byggnader på kvartersmark.

Sedan 2024 bedrivs det övergripande arbetet med offentlig konst inom kulturförvaltningens verksamhet Malmö konst. Verksamheten står för sakkunskapen om offentlig konst och är den instans som arbetar med utvecklingen av området.

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till regelverket, som tydliggör stadens ansvar och stärker förutsättningarna för Malmöbornas jämlika tillgång till offentlig konst, samt förvaltningen av stadens moderna kulturarv.

Förslag till yttrande

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till föreslaget regelverk för Malmös stads arbete med offentlig konst och inkommer med synpunkter. Strukturen nedan följer det föreslagna regelverkets struktur.

Kommunikation och tillämpning

Kulturförvaltningen är positiv till det föreslagna helhetsansvaret för regelverkets tillämpning och kommunikation. Det skapar förutsättningar för ett mer samordnat, transparent och långsiktigt arbete samt stärkt samverkan mellan berörda förvaltningar.

Planering för anskaffning av offentlig konst och tillämpning av 1%-regeln

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till det föreslagna ansvaret för den årliga investeringsplaneringen i samverkan med tekniska nämnden och servicenämnden. Förvaltningen ställer sig även positiv till den föreslagna modellen för beräkning av investeringsramen. Den ökade förutsägbarheten stärker möjligheterna till långsiktig planering och bidrar till att offentlig konst kan integreras i stadens utveckling, vilket i förläggningen säkerställer Malmöbornas tillgång till konst.

Kulturförvaltningen ser även positivt på den föreslagna ordningen där stadskontoret redovisar beräkningsunderlag inför budgetprocessen.

Nyttjande av ramen för offentlig konst

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till det föreslagna nyttjandet av investeringsramen för offentlig konst. Genom att frikoppla investeringsmedlen från enskilda bygg- eller exploateringsprojekt skapas bättre förutsättningar för ett kompensatoriskt arbetssätt, där konsten kan etableras där den gör störst nytta för Malmöborna. Detta möjliggör en mer flexibel användning av kulturnämndens investeringsram i såväl exploateringsprojekt som i befintliga stadsmiljöer och vid ny- och ombyggnation av kommunalägda byggnader. Arbetssättet öppnar också för riktade satsningar i miljöer och lokaler som tidigare saknat offentlig konst eller där behovet bedöms vara särskilt stort. Sammantaget bidrar förslaget till en mer jämlik geografisk fördelning och en ökad tillgång till konst i hela staden.

Kulturförvaltningen ställer sig även positiv till att konstverk, efter uppförande, övergår till respektive objektsägares anläggningsregister.

Underhåll av den offentliga konsten

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna ansvarsfördelningen avseende drift, underhåll samt antikvariska och konservatoriska insatser för den offentliga konsten.

Malmö stads samling av offentlig konst omfattar flera hundra verk med betydande konsthistoriska och kulturhistoriska värden. Då ansvaret för det konservatoriska och antikvariska underhållet tidigare inte varit tillräckligt tydliggjort saknas idag en samlad överblick över delar av samlingen, inklusive dokumentation om konstnär, tillkomsthistoria och verkens kondition.

Den föreslagna modellen, inklusive upprättandet av gränsdragningslistor mellan berörda nämnder, skapar bättre förutsättningar för ett långsiktigt, rättssäkert och kunskapsbaserat förvaltningsarbete. Sammantaget bidrar förslaget till att säkerställa att den offentliga

konsten, som en del av Malmös moderna kulturarv, kan bevaras, utvecklas och tillgängliggöras för Malmöborna över tid.

Sammanställning av ansvar

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna ansvarsfördelningen och till samtliga nämnders ansvarsområden. Det föreslagna regelverket ger Malmö stad bättre förutsättningar att arbeta samordnat och främjande med den offentliga konsten.

Enligt reglemente handhar Kulturnämnden frågor rörande konstnärlig utsmyckning av allmänna platser. Enligt föreslaget regelverk ska kulturnämnden:

- planera, samordna och organisera arbetet med den offentliga konsten
- ansvara för den strategiska planeringen av den offentliga konsten i samverkan med tekniska nämnden och servicenämnden
- inneha en investeringsram enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut.
- ansvara för konstnärliga uppdrag, projektledning, upphandling och inköp.
- ansvara för inventering och registrering av stadens konstsamling
- ansvara för kommunikation och tillgängliggörande av offentlig konst
- ansvara för vägledning för antikvariska och konservatoriska insatser

Kulturförvaltningen bedömer att regelverkets ansvarsfördelning ger kulturnämnden goda förutsättningar att vara en aktiv part i Malmös stadsutveckling samt verka för att Malmöbornas byggda miljö präglas av konstnärlig kvalitet och konstnärliga processer. Offentlig konst är en del av en hållbar samhällsutveckling och bidrar till väl gestaltade livsmiljöer, livslångt lärande och meningsfulla sociala sammanhang. Nedan listas förväntade effekter av regelverket.

En samlad och rättssäker process för hög konstnärlig kvalitet

Det nya regelverket säkerställer att den offentliga konsten beställs i enlighet med principen om armlängds avstånd. Det innebär att konstnärliga bedömningar görs av profession med rätt kompetens, vilket är en förutsättning för konstnärlig kvalitet, yttrandefrihet och förtroende för den offentliga förvaltningen.

Ett samlat ansvar för konstnärliga uppdrag, projektledning och inköp möjliggör ett kunskapsbaserat och rättssäkert arbetssätt samt skapar tydlighet i beställarroll och upphandlingsprocesser. Malmöborna ska veta var de vänder sig i frågor som rör offentlig konst och vem som ansvarar för beställningar, samtidigt som nationella och internationella konstaktörer får en tydlig ingång till staden.

Genom att samla kompetens och erfarenhet inom upphandling och konstnärliga processer byggs långsiktig kunskap upp inom organisationen. Detta stärker stadens förmåga att genomföra uppdrag enhetligt och transparent och bidrar till likabehandling och ett professionellt bemötande av såväl Malmöbor som konstnärer och andra aktörer.

Offentlig konst integreras i stadsutvecklingen

Det nya regelverket ger kulturförvaltningen en helhetssyn över stadens samling och beställning av offentlig konst. Genom långsiktig planering i samverkan med berörda förvaltningar kan konstnärlig gestaltning integreras i ett tidigt skede i ny- och ombyggnation och bidra till omsorgsfullt utformade miljöer. En systematisk planering förbättrar även förutsättningarna att nå stadens prioriterade målgrupper, såsom barn och unga, äldre och personer med funktionsnedsättning, genom att konsten finns i de

miljöer där människor vistas i sin vardag. Konsten blir en självklar del av stadens verksamheter och offentliga miljöer, såsom förskolor och skolor, idrottsanläggningar samt verksamheter inom funktionsstöd och äldreomsorg. Planering av konst för gator, torg och parker stärker samtidigt tillgången till konst i det gemensamma stadsrummet och möjligheten för alla Malmöbor att möta konst i sin närmiljö.

Den föreslagna nyttjandeformen av investeringsramen möjliggör dessutom ett kompensatoriskt arbetssätt där offentlig konst kan etableras i befintliga miljöer och på platser där tillgången tidigare varit begränsad. Detta bidrar till en mer jämlik geografisk fördelning av konst i staden.

Ökad tillgänglighet för Malmöbor och besökare

Konst i våra livsmiljöer är en fråga om demokrati - alla har rätt till konstupplevelser. Genom kommunikation, förmedling och konstpedagogiska insatser kan samlingen göras mer tillgänglig och användas som en gemensam resurs i stadens verksamheter och i de miljöer där människor bor och verkar. Detta ger likvärdiga möjligheter att ta del av konsten och ökar kunskapen om stadens kulturmiljöer och historia.

I likhet med andra storstäder kan den offentliga konsten bidra till att profilera Malmö som en attraktiv konst- och kulturstad. En stad som är attraktiv för Malmöborna är också attraktiv för besökare och för det professionella konstfältet.

Långsiktigt bevarande av stadens gemensamma konstsamling

Den offentliga konsten utgör Malmöbornas konstsamling i det offentliga rummet. Ett tydligt uppdrag för inventering och registrering samt för antikvariska och konservatoriska insatser skapar förutsättningar för att konstverken kan bevaras, utvecklas och tillgängliggöras över tid.

I dag saknas en samlad kunskap om hela konstsamlingen och uppgifter om tillkomst, material och skick saknas för en betydande del av konstverken. Avsaknaden av ett systematiskt och kunskapsbaserat arbete innebär en risk för successiv värdeförlust och kapitalförstöring, där såväl tidigare investeringar som Malmöbornas gemensamma kulturarv på sikt försämras eller går förlorade.

Antikvariska och konservatoriska insatser säkerställer att åtgärder genomförs med rätt kompetens, i enlighet med gällande lagstiftning och med hänsyn till verkens konstnärliga och kulturhistoriska värden. Detta är en förutsättning för att långsiktigt värna och tillgängliggöra stadens offentliga konst.

Starkt lokalt konstfält

Malmö har ett starkt och långsiktigt utvecklat konst- och kulturliv med verksamma professionella konstnärer, etablerade institutioner och ett omfattande eget kulturutövande. Arbetet med offentlig konst är en del av denna kulturella infrastruktur. Genom utlysningar av konstnärliga gestaltungsuppdrag skapas arbetstillfällen för konstnärer och för ett brett fält av närliggande yrkesgrupper såsom gitare, stenhuggare, smeder, hantverkare, konstruktörer, tekniker och konstpedagoger. Verksamheten bidrar därmed till att stärka det lokala konstfältet och till att aktivera ekonomiska och kompetensmässiga resurser inom stadens kulturella och kreativa branscher.

Ekonomisk konsekvens

Regelverket innebär ett förtydligat och samlat uppdrag för kulturförvaltningen avseende offentlig konst i enlighet med nämndens reglemente. Utformningen ligger i nivå med motsvarande organisering i andra städer och bedöms skapa förutsättningar för en professionell, ändamålsenlig och rättssäker verksamhet. En implementering av regelverket medför samtidigt ett ökat resursbehov för kulturförvaltningen. En stor del avser behov av konservatoriska och antikvariska insatser till följd av stadens upparbetade underhållsskuld av den offentliga konsten.

Kulturförvaltningens verksamhet för offentlig konst, Malmö konst, som etablerades 2024, har hittills haft sin tyngdpunkt på beställningar av offentlig konst i samverkan med fastighets- och gatukontoret, stadsfastigheter samt berörda verksamheter, i den utsträckning den operativa kapaciteten har medgett. För att möjliggöra implementeringen av det nya regelverket krävs en resursförstärkning som medger:

- strategisk investeringsplanering och samordning i stadens bygg- och stadsutvecklingsprocesser
- utökad projektledningskapacitet i takt med ökande investeringsvolym
- utveckling av kommunikation, förmedling och pedagogiska insatser för att tillgängliggöra den offentliga konsten för Malmöbor, prioriterade målgrupper och tillresta besökare
- utveckling av systematisk inventering, registrering och kunskapsuppbyggnad kring stadens konstsamling, där det i dagsläget finns en eftersläpning
- utveckling av antikvariskt och konservatoriskt arbete för att säkerställa bevarandet av Malmöbornas offentliga konst som en del av det gemensamma kulturarvet, i enlighet med gällande praxis och lagstiftning, samt förebygga kapitalförstöring; även inom detta område finns en eftersläpning

Mot denna bakgrund bedömer kulturförvaltningen att ramen för verksamheten offentlig konst behöver förstärkas. Kulturförvaltningen föreslår en stegvis utbyggnad av verksamheten som möjliggör en kontrollerad och effektiv upptrappning i takt med uppdragets omfattning och stadens planerade investeringsvolym. Full kapacitet bedöms kunna nås under 2028/2029. Kulturnämnden planerar återkomma med konkret behovsbeskrivning i samband med budgetskrivelsen inför 2027.

Resursförstärkningen är en förutsättning för att säkerställa en långsiktig, professionell och rättssäker verksamhet för offentlig konst, samt värna stadens konstsamling över tid, som en gemensam tillgång för Malmöborna.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få ärendet godkänt digitalt.]